

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

Moguntiae, 1760

XI. De simonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67899)

- 1) PARAMO l. 1. c. 2. c. 5. 2) C. 9. X. de heret.
 3) C. 27. X. de verb. signif. 4) C. 8. de heret. in 6.
 5) PEGNA in 2. part. direct. comm. 20.

Inquisi-
tio, in
Francia
exul, im-
probatur.

V. ALIA Francis sedet sententia, persuasis, ad ulciscenda crimina ecclesiastica, quum episcoporum sufficiat auctoritas, opus non esse delegatis extra ordinem, qui ad ultimum in tribunal ordinarium abire possent. Nam verendum est, ne homines, alienæ jurisdictionis administri, mandati regulas migrent, culpasque ac suspiciones augeant exaggerentque, ut sit, quod agant. Porro inconcinnum est, ut in terris, in quibus per duo sæcula hæretici non tolerantur, quotidie hæretici vel apostatæ inventi puniantur. Præterea metus ille *hypocritas* quidem, at *vere Christianos* non faciet. Severitas utilis est reprimendis nascentibus hæresibus; sed si omni tempore atque omni loco ad præscriptum legum stricte adhibetur, sacra nostra exosa reddit, efficitque, ut justitiæ obtentu maxima mala patrentur. Haud postrema pars libertatis ecclesiæ Gallicanæ in eo posita est, quod has novas leges & hæc nova tribunalia, quæ nihil cum indole veteris ecclesiæ commune habent, procul habuimus.

C A P. X I.
D E S I M O N I A.

I.

Simoniaci unde audiant?

MAXIMUM post hæresin crimen est *simonia*, quam & ipsam veteres sæpe hære-

fin adpellant, quum vix fieri posse credant, ut ad emendas res spirituales accedat, qui a fide non aberraverit. Huic crimini nomen a Simone Mago, primo hæresiarcha, qui Petro pro donorum divinorum communicatione aurum obtulit¹. Celebre ejusdem criminis exemplum est in Veteri Testamento Gehasi, Eliæ prophetæ famulus². Observandum itaque est præceptum domini, apostolos ad prædicandum & mirabilia opera edenda emittentis, ac dicentis: *Gratis accepistis, gratis dabitur*³. Non vero imitandi sunt falsi doctores, quorum meminit Paulus, qui religionem *quæstui habent*⁴. Majore ignominia verbum Dei & sacramenta obrui nequeunt, quam si rebus profanis ac pretio parabilibus æquiparantur; nec ministerium ecclesiasticum turpius fœdatur, quam si in matrimonium ac quæstum vertitur.

- 1) *Act. VIII. 18.* 2) *2 Reg. V. 20.* 3) *Matth. X. 8.*
4) *1 Tim. VI. 5.*

II. SIMONIACI ergo sunt, qui præ- qui sint ¶
dicationem verbi & sacramentorum administrationem emunt vendunt, sic, ut docere, baptizare, remittere peccata, sine pretio recusent. Simoniaci sunt, qui ordinationem episcoporum, presbyterorum, diaconorum, aliorumque ecclesiæ ministrorum, & per consequens collationem officiorum, & beneficiorum ecclesiasticorum emunt vendunt. Nec solum collatio officiorum & beneficiorum; sed & omnes actus eo pertinentes, ut electio, confirmatio, nominatio, præsentatio, resignatio,

exploratio, possessio, inauguratio, instrumentorum expeditio, debent esse gratuita¹. Damnatur etiam subtilitas argutantium, officium quidem esse debere gratuitum; beneficium autem pretio aestimari posse. Nam beneficium ita officio innexum est, ut ab eo pactis privatorum separari nequeat. Officium autem est res mere spiritualis². Dispensatorum & defensorum officium olim versabatur in bonis ecclesiae externis, & tamen concilium Chalcedonense illud æque ac cetera omnia vendi prohibuit³. Canonum jure simoniaci sunt, qui aliquid exigunt pro licentia docendi⁴; pro admissione ad vitam religiosam, cui pœnitentia & uberior perfectio proposita esse debet⁵; pro sepultura ecclesiastica; pro consecratione ecclesiarum; pro benedictione nuptiali⁶. Hæ fere res illæ sunt, quæ in quæstum verti non debent.

1) C. 1. q. 1. c. 8.

2) Pragmat. de elect. §. 4. & de annat. Concil. Trid. sess. 21. c. 1. sess. 24. c. 14. stat. Bles. art. 20.

3) C. 1. q. 1. c. 8. 4) tit. X. de magistr.

5) C. 40. X. de simon. 6) C. 8. c. 9. eod.

non præ-
siste
mentes,

III. PRETIUM, quod prohibetur, non consistit solum in pecunia numerata; sed & in quavis re, quæ pecunia aestimari potest; immo & in officiis alteri præstitis, licet estimationis sint incertæ. Beneficia, quandoquidem de his maxime sermo est; dignitati personarum; non gratiæ, non retributioni, non aliis externis causis danda sunt. Commendationibus tantum dignitas personarum collatoribus est proponenda.

IV. VENDITIONIS vocabulo intel-
liguntur omnes contractus venditioni affines, ut locatio, conductio, census constitutio. Nam iis temporibus, quibus feuda & bona censitica constitui cœpere, idem de beneficiis nonnulli facere audebant: quod improbatum¹. Prohibitum est etiam rem spirituales cum re temporalis locare. Horum contractuum anima est consensus, quem in hoc argumento semper eruere magni laboris est, & ad crimen determinandum necessarium. Non enim absolute prohibemur occasione functionum spiritualium accipere, quod donatur non ex pacto². Christus ipse apostolis permit- tit vivere sumptibus eorum, quos docent, quum dignus sit, qui laborat, mercede sua³. Ipse indulgit, ut sanctæ mulieres comites de bonis suis ei suppeditarent⁴. Ut sacerdotes veteris Testamenti vixere ex altari; sic dominus vult, ut annuntiantes evangelium ex evangelio vi- vant. Et si populo spiritualia profundimus, quid justius, quam ut temporalia metamus⁵?

1) *l. 1. X. ne pralati vices.* 2) *C. 18. X. de sim.*

3) *Luc. X. 7.*

4) *Luc. VIII, 3.*

5) *1 Cor. IX. 3. Vid. part. II, c. 10.*

V. IGITUR distinguendum inter re-
tributionem permissam, & inter quæstum seu
mercimonium prohibitum. Non enim simonia-
cum est, accipere, quod sponte offertur in-
tuitu functionum nostrarum sacrarum; licet
canones hoc nonnumquam ad majorem cau-
tionem prohibuerint, quia in foro externo
haud facile discernitur, num retributio sit pla-
ne libera, neque arte quadam ab accipiente

sed quo-
vis pacto
sibi pro-
spicien-
tes.

non re-
tributio-
nem
sponte
oblatam
accipien-
tes.

elicitā. Nec simoniacum est, accipere, immo & in iudicio prosequi, retributiones, veteri observantia, legibusque & statutis locorum præscriptas¹; licet ab initio innoxia non fuerint: modo animus purus, nec alia sit intentio, quam ut necessaria vitæ subsidia habeamus. Ex hoc principio excusantur annatae & quidquid pontifici datur pro beneficiorum provisionibus, quod speciem tributi præbet, quale ecclesia necessitatibus aulae Romanæ suppeditandum recepit². Idem dicendum de jure deportus; de juribus tabularii, & cancellariae, quæ usu invalescere possunt, si sint modica³.

- 1) C. 42. X. de sim. 2) S. Thomas 2. q. 200. art. 2. 3. Pragmat. de annat. §. voluit tamen.
3) Concil. Trid. sess. 21. c. 1.

Simoniam
multiplex

VI. SIMONIA autem est, de re spirituali quocumque modo pacisci aut conventionem inire, veluti si dicerem: Non prædicabo, non sacramentum hocce administrabo, non conferam, non resignabo tibi hoc beneficium, nisi dederis mihi centum. Vel si alter diceret: Quod tibi dari vis, ut des? Immo ne quidem diserta & crassa hujusmodi conventionem, sed animo solo simonia committitur, quibuscumque verbis utaris, immo etiam si verba non interveniant, quum Deus cor respiciat; immo ne quidem opus est, ut conventio impleta sit. Interim hi diversi gradus naturam criminis alterant. Unde doctores distinguunt inter simoniam *mentalem*, *conventionalem* & *realem*¹. *Mentalis* est, quæ intra voluntatem subsistit, nec in actum externum prorumpit, veluti si collatori munusculum offero

sub spe obtinendi beneficii; de qua tamen nullam mentionem facio. Hæc simonia, ad forum conscientia remittenda, in foro externo habet impunitatem. *Conventionalis* est, quæ ^{conventionalis,} se exferit per pactum expressum vel tacitum, verbis ac signis declaratum: sic ut alter alterius propositum perspexerit, licet impletum non sit. Horum uterque plecti potest in foro externo. *Realis* denique ea est, quæ utrim- ^{realis.} que adimpleta. Et hanc quidem maxime detestantur canones, qui omnes ad eam concurrentes, veluti proxenetas, depositarios, simoniacos declarant.

1) NAVARR. *Man. c. 23. n. 103. &c. Gloss. in C. un. de Cleric. non resid. in 6.*

VII. POENAE hujus criminis sunt, ^{poenæ.} clericorum quidem, dejectio e gradu; laicorum excommunicatio. Præterea simoniaci nullum ex hoc crimine fructum reportare debent. Unde veteres canones ordinationes simoniacas irritas declararunt, i. e. illicitas, prout de hæreticis diximus; ut, qui ita ordinati sunt, officium facere non possint, ni irregulares videri velint. Collatio beneficii simoniaca absolute nulla est, & beneficium vacuum manet ac *impetrabile*; immo possessor simoniacus ad fructus perceptos restituendos obligatur. Immo etiam ceteris beneficiis, si qua habet, excidit spoliaturque.

VIII. SIMONIAE species vel adjunctum sæpe est *fiducia*, quam in causis beneficiariis haud inconcinne *fideicommissum* adpella- ^{Confidentia est Simonia species.}

res. Est enim pactum, quo alteri beneficium ea lege traditur, ut fructus, vel post certum tempus ipsum titulum, alteri reddat. Prioris exemplum sit militum ductor, qui impetratum a rege pingue beneficium conferendum curat in fratrem aut sacellanum, ut modica pensione contentus majorem reddituum partem ipsi tradat. Posterius faciunt, qui pingue quoddam beneficium, universæ familiæ alendæ idoneum, familiæ servaturi, post mortem titulati curant, ut beneficium conferatur amico, quid id veluti depositum custodiat, dum puer e familia, cui id destinatur, legitimam ætatem attigerit. Hæc ingeniosa fraus exeunte sæculo XVI. Francis nostris fuit commendatissima, quum multa majora beneficia, immo & episcopatus, alieno nomine possiderentur a feminis & ab hæreticis. Hujus criminis eadem pœnæ sunt quæ simoniæ. Nam præter restitutionem locum habet excommunicatio ipso facto & omnium reliquorum beneficiorum privatio¹.

1) *Constit. Pii X. d. 1. Jun. 1569.*

CAP. XII.

DE HOMICIDIO ET DE
CONCUBINATU.

I.

Assassinia

HACTENUS de criminibus, quibus maxime divina majestas læditur; sequuntur, quæ in homines committuntur, in quibus familiam ducit homicidium, homicidii-
que